

Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici, morți în faimă de martiri sub regimul comunist

CENTENAR

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXIII Nr. 1-2 (270-271) ianuarie-februarie 2017

Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea

Anul 2017 înscrie două momente de o importanță capitală în viața spirituală și culturală din ținuturile noastre bihorene: 240 de ani de la înființarea de către Papa Pius al VI-lea, la 16 iunie 1777, prin Bulla papală „Indefessum”, a „Episcopiei de Oradea Mare, a Românilor” - „Diocesis Magnovaradiensis Romanorum”. Peste doar câteva zile, la 23 iunie, prin Bulla „Apostolatus officium”, în fruntea Diecezei este numit Episcop Moise Dragoș. Imediat ce a ajuns în scaunul episcopal, a creat capitulul diecezan, și-a organizat Dieceza și a proiectat ridicarea Catedralei „Sf. Nicolae”, pe care reușește să o ridice urmașul său, Episcopul Ignăție Dărăbant.

Al doilea eveniment important este „Jubileul aniversari - 225 de ani de existență a Seminarului Teologic Greco-Catolic „Sfinții Vasile, Grigore și Ioan”. Seminarul a luat ființă în anul 1792 din ordinul Împăratului Leopold al II-lea, la cererea Episcopului de Oradea Ignăție Dărăbant. Seminarul urma să fie „un institut de creștere, menit să devină izvor de lumină și cultură, de dragoste de limbă și de neam pentru poporul român de la granițele apusene ale românismului”

Anul 2017 a fost decretat de P.S.S. Virgil Bercea „An Jubiliar” și a fost inaugurat în zilele de 28 și 29 ianuarie, la Seminar și la Catedrală, și s-a încheiat prin Sf. Liturghia arhierescă de duminică, când Preasfinția Sa a oferit diferite distincții preoților merituoși și unor laici.

De-a lungul celor 240 de ani de existență a Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, Episcopii care au păstorit-o au fost asemenea Episcopilor Bisericii Unite cu Roma, descriși de Augustin Bunea: „Se coboară din strălucirea tronului arhieresc, mor în mizerie cumplită și exil mai bucuroși decât să-și trădeze legea și neamul, durează monumente nepieritoare de cultură și religiozitate, trăiesc viață de pustnici <cu legume și ulei> pentru ca să poată hrăni la școală pe fiii poporului <cu pâine și fiertură> [...], străbat până în cele mai inaccesibile locașuri ale credincioșilor spre a le predica Evanghelia lui Cristos și mor lăsând un nume, care din veac în veac, se rostește de un popor întreg cu pietate și recunoștință”.

Ceea ce nu avea cum să știe și să scrie Aug. Bunea (1857-1909), suntem datori să spunem și să scriem noi: Mărturisirea de credință prin jertfă a Episcopilor Diecezei. Arhieriei Valeriu Traian Frențiu, Ioan Suciu, Iuliu Hirțea și Vasile Hossu, dar și a rectorii Florian Stan și Coriolan Tămâian au fost condamnați la ani mulți de închisoare pentru că au rămas greco-catolici după scoaterea în afara legii a Bisericii Unite cu Roma, la 1 decembrie 1948. Au fost condamnați și preoții Eparhiei formați în Seminarul orădean, sub privirea Episcopilor Martiri și sfinți. Toate acestea întregesc imaginea PREOTULUI din Biserica Greco-Catolică și din Eparhia de Oradea.

Acum, la ceas aniversar, spunem cu toată inima „La mulți ani” Episcopiei noastre și Seminarului.

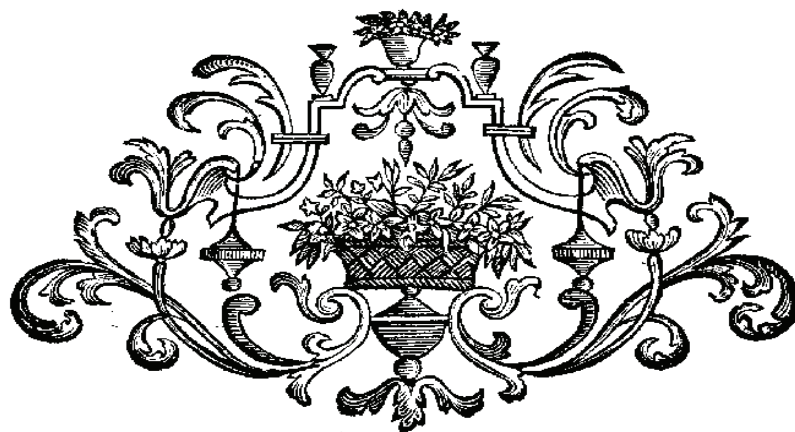
CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

Stă în puterea noastră să facem o rugăciune bună și să culegem roadele ei. Rugăciunea înaltă și neobișnuită este într-adevăr un dar ales, pe care Dumnezeu nu-l dă decât la foarte puține persoane, însă rugăciunea mentală, obișnuită, nu o refuză nimănui. Dar și rugăciunea obișnuită e foarte sfântă și folositoare. Sfântul Ignațiu ne amintește trei lucruri care se cer respectate: să avem clară în memorie taina asupra căreia dorim să medităm, să analizăm profund taina, să medităm mișcând în noi sentimente și, în sfârșit, să deșteptăm în noi voința. Folosindu-ne de voință, putem învinge și uscăciunea sufletului.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ
"Calea Desăvârșirii Creștine", vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Centenar: Aparițiile Sfintei	
”Labora Sicut bonus		Fecioare Maria de la Fatima.....	12
miles Christi”.....	4	”Iubește...!”.....	17
”Sus inimile!”.....	5	Mesajul Preafericitului Cardinal	
Pagini bilingve.....	10	Lucian.....	19

„Labora Sicut bonus miles Christi”

Ai căzut? Și-ți pare rău că umbli pe un alunecuș, gata-gata să te prăvălești cu fiecare pas ce-l faci? Te răstorni mereu? Poate trebuie să urci mult, poate ești dintre cei cu ursita nestrămutată de-a te ridica mereu, și cazi ca din cădere să-ți faci un trepte pe care să urci; ești ispitit, mereu îndrumat la rău, ca să ai pe ce-ți pune piciorul și să urci. E ursita noastră: Să muncim mereu, să ne ridicăm mereu. Descurajarea să nu aibă loc în viața ta, e bătrânețe și putrejiciune.

Cugetă la această istorioară:

Isidor de Sevilla e dintre cei mici în familie, și trebuie să asculte, trebuie să lucreze la poruncă. Fratele mai mărișor, Leandro, îi dă lecții și-l înhamă la muncă aspră. Se plângea în zadar. Ca să ajungă ceva în viață, trebuia să se obișnuiască cu fruntea asudată și cu spatele îndoite de oboseală... Isidor simțea o povară prea mare pentru micile-i puteri. Nu mai avea curaj.

Ce să faci?... Fuge de la casa părintească și o ia raita pe dealuri și câmpii. Se tolănește în ierburile moi, șade pe buturugi, odihnește la umbra dulce a pomilor și doarme în tihnă prin fânațe. Nu i-a trebuit mult până să se sature. Nelucrarea și lenea obosesc deseori mai mult decât munca aspră și sânguincioasă.

Sătul de raita asta fără rost și socoteală pe câmpuri, se așează înspre seară pe marginea unei fântâni de piatră. Ce vede el? Piatra ca o verigă a fântâni, piatra mai de deasupra, era tăiată, brăzdată de-o mulțime de adâncituri groase cât funia fântâni!

Ce poate să fie? Piatra roasă atât de afund! Doar piatra e tare, e cea mai tare. Cine a putut-o săpa așa? Cine a scormonit-o atât de frumos, cu șanțuri fine în care lunecă degetul?

Isidor sta gânditor și oboist pe marginea fântâni. Soarele asfințise după culmile cu piatra arămie...E atât de rău să nu lucrezi, te plictisești și toate gândurile urâte ca șerpilor și șopârlele reci se cuibăresc în cap...Isidor nu-i mulțumit. Era mai fericit când lucra din toate puterile. Dar cine-i va spune ce înseamnă brazdele acestea în piatra de sus a fântâni pe care ședea acuma?

O femeie se apropie să-și ia apă. Isidor o întreabă. Ea îi explică:

Picurii de apă căzând în același loc, sfredelesc piatra. Funia cu care se scoate apa din fântână, apăsând ani de-a rândul pe marginea de piatră, a săpat șanțurile pe care le vezi...

Funia moale a brăzdat piatra tare, pentru că s-a frecat mereu de ea!

Gândul acesta a fost ca o lumină pentru micul Isidor. Hotărî să se întoarcă acasă, să muncească încet, continuu, cu răbdare, fără disperare. Așa și făcu, devenind marele sfânt, gloria Sevillei, Sfântul Isidor de Sevilla.

...Fii și tu încăpățânat: muncește mereu, fără deznădejde, ridicându-te de câte ori ai căzut.

Totul poți învinge dacă nu te dai niciodată bătut. Victoria în toate este a aceluia care știe să reziste cu două minute sau un sfert de oră mai mult. Așa a spus un mare purtător de învingeri!

Episcop Ioan SUCIU

„Sus inimile!”

Acțiunea greco-catolică pentru repunerea în drepturi a Bisericii - 1955-1956 Dumnezeiasca Liturghie din 12 august 1956

Conținutul cărții este istoria Bisericii Unite, pe durata unui singur an, 1955-1956, dar, prin memorări și trimiteri la anumite situații, dimensiunea înscrie și alte pagini din anii de martirizare ai Bisericii Unite.

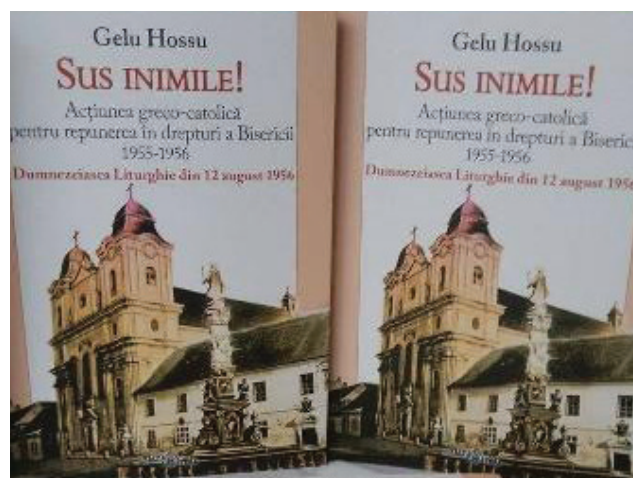
Esența volumului este înfățișarea manifestărilor de rezistență ale Bisericii Române Unite cu Roma, care nu au echivalent în regimul comunist de la noi. Astfel, se pune în atenția cititorilor Sf. Liturghie celebrată în fața „Bisericii Piariștilor” din Cluj, la 12 august 1956, pregătirea și consecințele.

În strânsă legătură cu acest eveniment spiritual este și complexul de „memorii” alcătuite de către cei trei Episcopi supraviețuitori ai închisorii din Sighet, adresate autorităților regimului comunist pentru obținerea libertății Bisericii Greco-Catolice.

Întregul cuprins al volumului este structurat în trei capitole, anexe și epilog.

Autorul este preocupat de respectarea adevărului, orice afirmație este susținută pe baza documentelor, mai ales ale celor din Arhivele fostei Securități, în felul acesta se exclude incorectitudinea istorică atât de căutată astăzi.

Paginile cărții încep la Sighet, în ziua de 4 ianuarie 1955. Tabloul inițial este apăsător: „pe un ger strașnic și cu

drumurile îngropate în zăpadă groasă”, într-o dubă, sunt scoși din închisoare,, cei trei Episcopi greco-catolici rămași în viață: Dr. Iuliu Hossu, Episcop de Cluj-Gherla, Dr. Alexandru Rusu, Episcop al Maramureșului, și Dr. Ioan Bălan, Episcop al Lugojului”.

Scârțâind din toate încheieturile, duba își caută drum. În urmă rămân cinci ani de neînchipuite suferințe, rămâne „Cimitirul Săracilor” cu gropile comune, în care au fost aruncate trupurile Episcopilor Valeriu Traian Frențiu, Ioan Suciu și Tit Liviu Chinezu.

Episcopii au fost duși la București, internați la spitalul I. C. Frimul pentru tratamente și refacere, la sfârșitul cărora li s-a fixat domiciliul obligatoriu la Curtea de Argeș. Din timpul spitalizării au fost premise vizitele rudeniilor, dar, treptat, și ai altor vizitatori. Chiar supravegheate, vizitele au realizat legătura Episcopilor

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

cu preoții greco-catolici din Ardeal.

Cartea dl. Gelu Hossu este încă un document despre violența prin care s-a căutat să se suprimă Biserica Greco-Catolică. În același timp, este și un document despre înălțimea morală și curajul Episcopilor și preoților, al celor mulți trecuți prin anchete, condamnați, întemnițați și care, după ani îndelungați de suferințe, la ieșirea din închisoare, acceptând riscurile, încep redactarea memoriilor pentru obținerea libertății Bisericii Unite cu Roma.

Datorită comuniunii de credință a Episcopilor rămași în viață după anii întemnițării la Sighet, a Episcopilor numiți în clandestinitate, a preoților care nu au semnat trecerea la ortodoxie și a celor care și-au retractat semnătura sau nu au retractat-o, a comuniunii acestora cu credincioșii rămași fideli Bisericii martirizate, au fost posibile manifestările existenței Bisericii Greco-Catolice, cu momentul central, Liturghia de la Cluj, existență negată de regimul comunist și de Biserica Ortodoxă.

Despre această comuniune, cartea aduce numeroase exemplificări: familii care adăposteau preoții fugari, pe oșenii care au adăpostit în Munții Tibleșului pe unii dintre călugării „Mănăstirii Bixadului” - printre ei și Pr. V. Sălăjan, autorul versurilor cântecului „O, Măicuță Sfântă!” Chiar și comandanții gărzilor de pază, impresionați de personalitatea și dreptatea cauzei Episcopilor, când aceștia erau închiși în vila Patriarhiei

Ortodoxe de la Dragoslavele, au ajutat să aibă legături cu exteriorul. Descoperiți, au fost și ei condamnați. Legăturile Episcopilor cu preoții erau asigurate chiar de persoane la care nu te așteptai, la Curtea de Argeș, unde Episcopii erau cu domiciliul obligatoriu, erau ajutați de un călugăr ortodox filocatolic. Nu au fost uitate curajoasele soții ale preoților, care-și îndemnau soții să-și asculte conștiința, lăsând în seama lor soarta familiilor.

Pe căi neștiute de autorități, Biserica Unită a păstrat în toți acești ani legătura cu Vaticanul.

În anii mulți ai domiciliului obligatoriu, începând de la Curtea de Argeș, Episcopii vor fi păstorii „Episcopiiilor orfane”, Iuliu Hossu, pentru Cluj-Gherla și Oradea, Alexandru Rusu, pentru Maramureș și Blaj, fiind ales și confirmat Mitropolit de Vatican în 1946, dar nerecunoscut de stat, și Ioan Bălan, pentru Eparhia de Lugoj. Vicarul-general pentru Vechiul Regat, Zenovie Pâclișanu, a rămas în continuare cu aceeași responsabilitate.

S-a lucrat inteligent și prudent, asigurându-se o organizare perfectă prin care niciodată în acești ani Eparhiile nu au fost fără păstori. S-a lucrat după instrucțiunile Vaticanului, fiind numit un Ordinarius pentru Eparhia al cărei Episcop era închis și s-au creat ternarele eparhiale, mai mult, s-au creat și lanțuri succesoriale, în cazul arestărilor. Astfel, pentru Maramureș, exista „lanțul”

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Ludovic Vida, Gheorghe Marian, Grigore Moiş și Gheorghe Marina. Este o acțiune ordonată, disciplinată, cu credință și cu suflet, ceva propriu Bisericii Catolice, unde „ceea ce unul începe, ceilalți împlinesc, continuă”. Se urmărește un singur scop: viața Bisericii Greco-Catolice - un uimitor și rar exemplu de solidaritate.

Situația exasperează Biserica Ortodoxă, ai cărei ierarhi recunosc că le este greu să lupte împotriva Bisericii Greco-Catolice, pentru că, oricâți Episcopi sunt arestați, mereu apar alții.

Pe măsură ce vor ieși din închisori, vor fi în plin apostolat Episcopii consacrați în clandestinitat: Ioan Cherteș, Ioan Ploscaru, Ioan Dragomir, Iuliu Hirțea și Alexandru Todea.

În cele mai vitrege condiții, expuși permanent primejdiei, preoții fac vie misiunea Bisericii: oficiază Sf. Liturghii și celebrează Sf. Taine. Noua viață spirituală se observă în societate. Tot în acest timp începe seria „Memoriilor” redactate de Episcopii cu domiciliul obligatoriu, pentru punerea în libertate a Bisericii Greco-Catolice, primul „Memoriu” este al Episcopului Alexandru Rusu, înaintat autorităților regimului, Memoriul răspândit în Ardeal.

Pentru repunerea în legalitate a Bisericii prigonite, din Ardeal se trimit spre București „Memorii” la care se anexează liste semnate de credincioșii greco-catolici, de exemplu: „Noi, subsemnații din comuna Lujerdiu, prin

prezenta declarăm că am fost greco-catolici, suntem și astăzi și dorim să fim și mai departe. Vă rugăm să binevoiți a ne pune în libertate cultul greco-catolic și în legătură bisericească cu episcopii” (Gelu Hossu, „Sus inimile!”, Casa de Editură Viața Creștină, Cluj-Napoca, 2016, p.128). Sau, „Subsemnații, cetățeni din orașul Cluj, Declarăm că din punct de vedere religios, am fost, suntem și vom fi greco-catolici. Dorim și cerem preoți greco-catolici și eliberarea Episcopilor noștri ca să ne păstorească” (Op.cit.,p.159).

Acțiunea este mult mai largă, la ea aderă preoții greco-catolici neșemnatari, cei care și-au retractat semnătura, dar și cei care nu au retractat-o însă se declară greco-catolici, și unii preoți ortodocși, care afirmă că vor trece în Biserica Greco-Catolică dacă aceasta va obține libertatea.

Înspăimântată, Biserica Ortodoxă își vede pierdute parohiile, eparhiile, bisericile și catedralele luate de la Biserica Greco-Catolică. Intervine imediat cerând „oprirea pelerinajelor la Curtea de Argeș și declanșarea unei acțiuni de <consolidare a reîntregirii religioase” (Op. cit., p.65). „Consolidarea” trebuia să demonstreze că nu mai există greco-catolici și să fie întărită de 200 de misionari ortodocși, răspândiți în tot Ardealul, dar, neașteptat, se renunță la acțiune, ca să fie reluată mai târziu.

Cei trei Episcopi, Iuliu Hossu,
(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Alexandru Rusu și Ioan Bălan au fost mutați de la Curtea de Argeș la Mănăstirea Ortodoxă Ciorogârla. Erau din nou sever supravegheați.

Canonicul Nicolae Brânzeu nota în vara anului 1956: „În cauza Bisericii noastre, toată lumea se frământă neîncetat: clerici și mireni, catolici și ortodocși, deopotrivă”.

În același timp preoții greco-catolici din Cluj hotărăsc să celebreze Sf. Liturghie la „Biserica Piariștilor”, pe data de 12 august. Dreptul greco-catolicilor de a oficia în această biserică era conferit de Vatican. Pr. Prunduș era sigur „că acuma este momentul ca oricine să poată declara liber cărei religii aparține, fiindcă statul nu se amestecă. Noi suntem chemați să lămurim chestiunea dintre ortodocși și greco-catolici” (Op. cit., p.148).

În dimineața zilei de 12 august, în fața „Bisericii Piariștilor” sunt între 3000 și 5000 de credincioși. Pentru că nu se poate intra în biserică, Sf. Liturghie se celebrează în fața Bisericii de către Pr. V. Chindriș, având lector pe Pr. Ioan Bota, corul era imens. „La ectenia <Pentru Preafericitul Părintele nostru Papa Pius al XII-lea, pentru Inalți Preasfințiții noștri arhieriei: Iuliu Hossu, Alexandru Rusu, Ioan Bălan>lumea a izbucnit în plâns de bucurie” (Op. cit., p.175).

Fiind sigur că Biserica Greco-Catolică va fi pusă în libertate, Pr. Prunduș cere Episcopiei Ortodoxe,

ceea ce ceruse și un grup de intelectuali ortodocși: să nu se implice în problema greco-catolică, dar, la Episcopie, vicarul-general Sabin Truță îl amenință pe Prunduș „că, dacă se vor produce agitații și manifestări greco-catolice în oraș, se vor face arestări (Op. cit., p141).

S-au făcut spovezi, s-au cuminecat la o mie de credincioși, s-au întocmit liste cu semnături pentru cauza libertății Bisericii Unite și s-a anunțat Liturghia următoare în data de 15 august. La încheiere, corul Bisericii de sub Cerul lui Dumnezeu a cântat „Creștin sunt din leagăn și țin cu tărie./ Credința străbună primită-n botez”.

La Sărbătoarea „Adormirii Maicii Domnului”, Pr. Isidor Ghiurco celebrează Sf. Liturghie în „Biserica Piariștilor”, ține să fie respectată promisiunea făcută credincioșilor, care, la rândul lor răspund înțelegerii. Preotul o face riscându-și libertatea. El și ceilalți preoți observă prezența securiștilor în biserică, la sfârșitul Sf. Liturghii reușesc să scape, se ascund pe unde pot, în Cimitirul Central, prin locuri neștiute, dar în câteva zile au fost prinși și arestați. Situația este similară și în Eparhia de Maramureș. Unii dintre preoți au supraviețuit închisorii, alții au murit în detenție. Curajosul Părinte Ghiurco a murit în Penitenciarul din Galați, în 1959.

Represaliile cad și peste cei trei Episcopi cu dumiciliu forțat, vin din partea Soborului Ortodox
(continuare în pag. 9)

(urmare din pag. 8)

de la Sibiu, sunt aduse de vicarul Arhiepiscopiei de București, Al. Ionescu, și de Teoctist Arăpaș. Episcopii sunt dispersați, pentru că „s-au atins de cel crezut mort și s-au spăimântat că este viu”, consideră Episcopul Iuliu Hossu. Alexandru Rusu era deja ridicat și dus la Mănăstirea Cocoș, Iuliu Hossu va fi dus la Căldărușani, Ioan Bălan va rămâne la Mănăstirea Ciorogârla.

La insinuările lui Teoctist Arăpaș că ei, cei trei Episcopi, sunt vinovați că s-a mișcat Ardealul, cu profundă amărăciune, Episcopul Iuliu Hossu îi răspunde: „Nu-i bine ceea ce faceți, că vă jucați cu conștiința oamenilor. Eu am spus-o altădată și o spun și acum, lăsați credincioșii să-și aleagă credința [...] Noi suntem convinși că tot ceea ce facem, facem pentru Dumnezeu și Dumnezeu primește ceea ce facem. Atunci când ni se va lua viața, atunci vom fi dezlegați de credința noastră. [...] Credința noastră este viața noastră”.

Cei doi vicari ortodocși tac vinovați, iar Episcopul continuă „Ceea ce faceți, faceți-o creștinește și românește. [...] Mai dureroasă veste nu puteați să ne aduceți” (Op. cit., p.194).

Episcopul Alexandru Rusu, într-o scrisoare adresată Episcopului ortodox de Oradea, Valerian Zaharia, spunea: „greșeala istorică, făcută în 1948, prin decretul referitor, întemeiat pe neadevăr, va trebui să fie și va fi reparată [...] dar o reclamă înainte de toate justiția immanentă a dreptății

Dumnezeiești” (Op. cit., p. 249).

Convingerea că dreptatea va birui se găsește în jertfa Episcopatului greco-catolic, este mărturisită și în cuvintele lor. La adevărul afirmat, „Cristos a înviat!”, Episcopul Rusu anticipează: „Adevărat a înviat! și vom învia și noi cu întreaga Biserică. Sus inimile!”

Pentru această înviere Episcopul Rusu a urcat „Calea Crucii” până la „răstignire”. Toți cei trei Episcopi au fost condamnați să-și poarte Crucea singuri. Găsit vinovat pentru rezistența mărturisită a greco-catolicilor din Ardeal, Episcopul Alexandru Rusu a fost condamnat la închisoare pe viață. A murit în închisoarea din Gherla, la 9 mai 1963. Lipsiți de libertate, închiși în mănăstiri ortodoxe, și-au încheiat viața și lupta și Episcopii Iuliu Hossu și Ioan Bălan.

Rezistența și lupta pentru libertatea Bisericii Unite nu a cunoscut pauze, timp de „un pătrar de veac” Episcopul Alexandru Todea a continuat seria „Memoriilor” care au vorbit în pustiul ce s-a lăsat peste sufletele celor care aveau datoria să îndrepte păcatul.

Cartea „Sus inimile!” a dl. Gelu Hossu ar trebui citită de toți cei care doresc să cunoască adevărul persecuției la care a fost supusă Biserica Greco-Catolică, dar și adevărata istorie a țării. Cei patruzeci de ani de interdicție, în care s-au spus numai neadevăruri despre Biserica Blajului, au creat o istorie falsă, departe de orice adevăr. Peste acest impas trebuie trecut.

Otilia BĂLAȘ

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

L’amour vrai (IV)

J’insiste pour que les gens se joignent a nos travaux, dans notre interet et dans le leur. Jamais je ne leur demande d’argent, ni rien de ce genre. Je leur demande seulement d’apporter leur amour, d’apporter leurs mains pour servir. Alors, des qu’ils rencontrent ceux qui sont dans le besoin, leur premier mouvement est de faire quelque chose pour eux. Et quand ils viennent por la seconde fois, ils sont deja engages. Apres quelque temps, ils sentent qu’ils appartiennent aux pauvres, comprenant leur besoin d’aimer, qui ils sont, et ce qu’eux-memes peuvent donner.

Bercer les caprices des pauvres, c’est regarder chaque homme la ou il est, le prendre la main pour qu’il se sache regarde, attendu et „necesaire”.

Nous ne saurons jamais tout le bien qu’un simple sourire peut faire, dit Mere Teresa.

Nous parlons de notre Dieu, bon, clement, et comprehensif; en sommes-nous la prevue vivante? Ceux qui souffrent peuvent - ils ressentir cette bonte, ce pardon, cette comprehension vivante en nous?

Ne laisse jamais quelqu’un venir a toi sans qu’il te quitte meilleur et plus heureux. Tout le monde devrait voir la bonte sur ton visage, dans tes yeux, dans ton sourire.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Adevărata iubire (IV)

Insist ca oamenii să lucreze împreună cu noi, în interesul nostru și al lor. Niciodată nu le cer bani, nimic de genul acesta. Le cer să aducă doar iubirea lor, mâinile pentru a servi. Din momentul acela, când ei întâlnesc pe cei care sunt în nevoie, primul lor gând este să facă ceva pentru ei. Și când vin a doua oară, încep. După câțva timp simt că aparțin săracilor, înțelegând nevoia lor de iubire și că ei sunt, ei înșiși, cei care pot să le-o dăruiască.

A lua în seamă capriciile săracilor înseamnă a privi pe fiecare om așa cum este el, să-l iei de mână, pentru că el cunoaște privirea, așteaptă mai mult ca orice și ce îi este indispensabil.

Noi nu vom ști niciodată tot binele pe care un simplu surâs îl poate face, spune Maica Tereza.

Vorbim de Dumnezeu nostru, bun, îndurător, înțelegător; suntem noi dovada Lui vie? Cei care suferă pot simți, prin noi, această bunătate, această iertare, înțelegerea aceasta adevărată?

Nu lăsa niciodată pe cel ce vine la tine ca să te părăsească fără să fie mai bun și mai fericit. Toată lumea ar trebui să vadă bunătatea pe chipul tău, în ochii tăi, în zâmbetul tău.

(va urma)

Aparițiile Sfintei Fecioare Maria de la Fatima

„Maria este ușa deschisă către Dumnezeu...” **Papa Benedict al XVI-lea**

„Oricine crede că misiunea profetică a Fatimei s-a încheiat se înșeală pe el însuși”. **Papa Benedict al XVI-lea**

„Fericită Fecioară Maria de la Fatima, ocrotește viața noastră cu brațele tale; binecuvântează și întărește orice dorință a noastră de bine; reînsuflețește și nutrește credința noastră; susține și luminează speranța noastră; trezește și însuflețește caritatea noastră; condu-ne pe toți pe drumul sfințeniei...”, se ruga Papa Francisc, la începutul pontificatului său, la 13 octombrie 2013, reînnoind încredințarea omenirii Sfintei Fecioare Maria de la Fatima.

De 100 de ani mesajul Sfintei Fecioare de la Fatima a rămas mereu actual, poate mai mult astăzi, când omenirea este ruinată de violențe, pustii sufletește de indiferența față de Dumnezeu, pierdută pe un drum greșit, îndreptarea nefiind posibilă fără reîntoarcerea la mesajul Preacuratei de la Fatima, calea prin care se poate menține, dar și reconstrui societatea, cultura și civilizația.

Evenimentul de importanță capitală, **Centenarul aparițiilor Sfintei Fecioare la Fatima**, în cadrul Anului aniversar „Fatima” (27 noiembrie 2016 - 26 noiembrie 2017),

angajează întreaga Biserică Catolică în acțiuni destinate cunoașterii aparițiilor Sfintei Fecioare, readuce în atenție mesajul Preacuratei și trăirea lui. De altfel, mesajul transmis de Sfânta Fecioară celor trei copii vizionari de la Fatima nu este deloc complicat. La întrebarea Luciei adresată **„Doamnei mai strălucitoare decât soarele”**: **„Cine sunteți și ce doriți de la mine?”** Doamna a răspuns: **„Nu vă temeți! Eu sunt Fecioara sfântului Rozariu. Rugați-vă, rugați-vă mult și faceți jertfe pentru păcătoși, deoarece multe suflete se afundă în iad, căci nu-i cine să se roage și să se jertfească pentru ele. Războiul se va sfârși în puțin timp, dar dacă nu se va înceta cu ofensele grave la adresa lui Dumnezeu, nu va trece mult timp și va începe un alt război mult mai greu”**.

Sfânta Fecioară a cerut consacrarea Rusiei Inimii ei Neprihănite, altfel, erorile de acolo se vor răspândi departe și omenirea va urma să trăiască mari suferințe, Biserica va trece prin persecuții și martiriu. Asupra acestui mesaj

(continuare în pag. 13)

(urmare din pag. 13)

Preacurata va reveni în aparițiile următoare, când Lucia era deja călugăriță.

Simplificat, mesajul de la Fatima surprinde prin actualitatea lui: **„Sunt Fecioara sfântului Rozariu! Am venit pentru ca oamenii să devină mai buni. Ei trebuie totuși să înceteze a-L ofensa pe Domnul”**.

Aceia care au crezut atunci și mai târziu în aparițiile Sfintei Fecioare de la Fatima, **„au avut credința despre care Cristos ne spune că mișcă munții din loc”**, subliniază Papa Benedict al XVI-lea. Izbucnirea, la un timp relativ scurt după apariții, a celui de al Doilea Război Mondial, a readus în atenția oamenilor, chiar și în atenția celor care negau și neagă existența lui Dumnezeu, Fatima și mesajele Preacuratei. De atunci, Fatima nu încetează să vorbească lumii.

Esențialul mesajului de la Fatima este pus în lumină de Papa Benedict al XVI-lea: este **„o chemare dramatică adresată libertății oamenilor de a se schimba, modificând prin aceasta cursul istoriei”** (Joseph Cardinal Ratzinger - Papa Benedict al XVI-lea, „Dumnezeu și lumea” - A crede și a trăi în epoca noastră - O convorbire cu Peter Seewald-, Sapiientia „Iași, 2009, p.360). În același timp, este și o intervenție a lui Dumnezeu în istoria noastră. Fatima atestă un adevăr ignorat de oameni: **„Rugăciunea și jertfa pot schimba mersul lucrurilor”**.

Pentru a putea înțelege și răspunde la problemele ridicate de Fatima, este nevoie să ne apropiem mai mult de aparițiile Sfintei Fecioare, să răsfoim chiar câteva pagini din istoria Fatimei.

Fatima este un sătuleț în inima Portugaliei, abia la 130 de km de Lisabona, în munți, în cea mai mica dieceză din țară, Dieceza de Leiria. Legenda povestește că o tânără musulmană, Fatima, s-a căsătorit cu un cavaler portughez, s-a încreștinat, dar a murit foarte tânără. Soțul, care o iubea cu adevărat, a ridicat o biserică în cinstea Sfintei Fecioare și în interiorul bisericii a făcut mormântul Fatimei.

Istoria consemnează însă că în urma luptelor victorioase ale portughezilor pentru independență, Regele Ioan I, drept mulțumire, a zidit o măreață mănăstire închinată „Sfintei Fecioare biruitoare” și a încredințat-o călugărilor dominicani. Aceștia au răspândit peste tot în jur evlavie pentru Sfânta Fecioară și Sfântul ei Rozariu. Astfel se explică credința, rugăciunea și mai ales recitarea Rozariului de către cei trei vizionari, păstorașii Lucia Santos, de 10 ani, și verișorii, Iacinta și fratele ei Francesco Marto, de 7 și 9 ani. Dar și alegerea de către Preacurata a sufletelor simple și curate.

Ziua de 13 mai 1917, din perioada Primului Război Mondial, este începutul fenomenului supranatural de la Fatima, odată cu

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

prima apariție, spre după-amiază, a Doamnei „**de totului frumoasă**”, învăluită numai în lumină. Locul unde a apărut micilor păstori se numește Cova da Iria, loc de pășunat ce ține de Fatima. Copiii își terminaseră de recitat Rozariul, când, deasupra unui tufan de stejar, a apărut Doamna cea frumoasă care le-a cerut să revină acolo la aceeași ora, în ziua de 13 a fiecărei luni, până în octombrie. Le-a cerut multă rugăciune, mai ales rugăciunea Rozariului și sacrificii pentru întoarcerea păcătoșilor, le-a mai cerut să transmită dorința de a se ridica în acel loc o capelă.

La a doua apariție Doamna și-a dezvăluit haina și a lăsat să i se vadă Inima încununată de spini - era o chemare la convertire, ispășire și reparare pentru păcatele ce o rănesc.

Vestea minunilor de la Cova da Iria s-a răspândit repede, încât, de la cea de a doua apariție, copiii erau urmați de o mulțime de credincioși. Ei au lipsit de la întâlnirea cu Doamna numai în luna august, când au fost încarcerăți, autoritățile încercând să afle secretele dezvăluite de Preacurata.

La ultima apariție, la cea din 13 octombrie, „**lumea ca o mare cu murmurul valurilor se puse în mișcare spre Cova da Iria. Pretutindeni se auzea murmurul de rugă alor 50-70 de mii de pelerini, ce așteptau cu înfrigurare clipa arătării sfinte**” (P.S.S. Ioan Suci, „Fecioara din Fatima”, 1944, p.34).

Cu ei erau și necredincioși, și curioși, și ziariști, când deodată cerul a fost brăzdat de un fulger și Fecioara sfântului Rozar se afla în fața copiilor, repetând nevoia convertirii și cu o mână arătând soarele. „**O clipă soarele stătu locului, se dădu apoi învârtelii ca o roată zbuciumată de foc și flăcări, aruncând mănunchiuri de lumină pretutindeni, jucând dansul minunat al firii îmbrăcată în sărbătoare**” (Op.cit.,p.35). Semnul ceresc a amuțit lumea pentru scurt timp, apoi, ca într-un torent, se auzeau strigătele mărturisirilor de credință. Minunea soarelui s-a putut vedea la distanțe mari de Cova Iria. Indoiala și indiferența dispăreau ca să rămână întipărită în suflete credința. Copiii au avut bucuria să vadă pe Sf. Iosif cu Pruncul Isus în brațe binecuvântând lumea și pe Regina sfântului Rozariu recitându-l.

După apariții, destinul celor trei copii vizionari s-a conturat așa cum, în parte, îl știau de la Preacurata. Iacinta și Francesco „au plecat” la Cer foarte curând - în timpul și datorită epidemiei de gripă spaniolă. Lucia, singura supraviețuitoare dintre vizionari, a fost încredințată pentru studii călugărițelor din Ordinul „Sf. Dorotea” din Vilar; la sfârșitul anilor de studii a intrat în Ordin cu numele de Sora Maria das Dores. În mănăstire a trăit o viață sfântă fiind cercetată de Preacurata. În 1948 se transferă la

(urmare din pag. 14)

Carmelul „Sf. Iosif” la Coimbra, unde a rămas până la sfârșitul vieții, la 13 februarie 2005, având numele Sora Maria - Lucia a Inimii Neprihănite.

La îndemnul Episcopului de Leiria, între 1935 și 1993, Sora Lucia și-a scris memoriile, care au apărut cu titlul „Fatima în propriile cuvinte ale Luciei”. Erau așteptate mai ales pentru cele trei „secrete” ce cuprind o serie de viziuni și profeții, încredințate de Sfânta Fecioară, secrete ce se doreau dezvăluite. Unele se știau deja din mărturisirile Luciei. În 1941, Episcopul de Leiria, Jose da Silva, i-a cerut vizionarei să relateze primul și al doilea secret, care implică descrierea Iadului, primul, iar al doilea vorbește despre Primul și al Doilea Război Mondial, despre consfințirea Rusiei Inimii Neprihănite a Mariei și despre „Devoțiunea celor cinci prime sâmbete din lună închinată Preacuratei”.

În 1943, la insistențele Episcopului, Lucia scrie despre al treilea secret. Scrisoarea Luciei a fost sigilată și nu trebuia deschisă până în 1960. În anul 2000 Papa Ioan Paul al II-lea l-a făcut cunoscut. „Congregația pentru Doctrina credinței” a prezentat într-o conferință de presă, la 26 iunie 2000, **„textul integral al așa-zisului al treilea secret de la Fatima. Concomitent a fost lansată, în principalele limbi de circulație, o broșură pentru care Congregația își asuma răspunderea și în care este redat în facsimil textul scris de mâna**

Maicii Lucia, în așa fel încât să nu se mai poată purta vreo discuție serioasă asupra autenticității și integralității acestui text” (Papa Benedict - Op. cit., p.359).

Viziunea înfățișează drumul anevoios al unui episcop îmbrăcat în alb, pe o înălțime abruptă în vârful căreia este o cruce. Se trece printr-un oraș pe jumătate distrus, pe străzile căruia sunt episcopi, preoți, călugări, călugărițe și laici uciși, în final cade și Episcopul în alb. Viziunea a fost pusă în legătură cu încercarea de asasinare a Papei Ioan Paul al II-lea și cu persecuția Bisericii în secolul al XX-lea sub diferite regimuri dictatoriale și, credem, că și în al XXI-lea.

Atitudinea oficială a Bisericii

(continuare în pag. 16)

(urmare din pag. 15)

Catolice față de aparițiile Sfintei Fecioare la Fatima a fost de la început clară. Papa Pius al XI-lea (1922-1939) a aprobat oficial aparițiile, iar Papa Pius al XII-lea, Papa Fatimei, a proclamat, Dogma Înălțării Fecioarei Maria la Cer cu suflet și trup - „triumful sufletului asupra morții”. La 1 noiembrie 1954 a încoronat-o pe Fecioara Maria ca Regină. Tot Pius al XII este Papa care a consacrat omenirea Inimii Neprihănite a Mariei,

genunchi, a dăruit Sfintei Fecioare un trandafir de aur.

„Fatima” trăiește în sufletele milioaneilor de credincioși, trăiește ori de câte ori luăm în mână Rozariul și ne rugăm așa cum, în acel loc sfânt, ne-a învățat Preacurata. Prin actul de consacrare personală sau în Biserică, act ce implică și responsabilitate, toți cei care se încredințează Sfintei Fecioare încep un nou drum de viață creștină, un drum de har și sfințenie.

și, potrivit mesajelor Fecioarei de la Fatima, în 1942 și mai târziu, în anul 1952, a consacrat Rusia Sfintei Fecioare Neprihănite.

La un an după atentat, în 1982, Papa Ioan Paul al II-lea a mers la Fatima pentru a-i mulțumi Preacuratei că i-a salvat viața. Papa a mărturisit că Preacurata a deviat traseul glonțului, nefiind atins nici un centru vital. Papa știa că „Madona Neagră” se află întotdeauna acolo unde se întâmplă ceva important”. Benedict al XVI-lea a fost de trei ori la Fatima și, în

Annual, sunt milioane de pelerini la Sanctuarul de la Fatima, loc în care oamenii regăsesc mereu contactul cu Sfânta Fecioară și cu „taina lui Cristos”, iar creștinismul „se face din nou palpabil ca religie a inimii și ca realitate vindecătoare.”

Fatima, toată bogăția ei spirituală, în acest An Centenar, ne va îmbogăți și pe noi sufletește... Fatima ne cheamă... Fatimei i se răspunde...

Între 20-23 octombrie 2016, a avut loc, la Fatima, „Întâlnirea

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

Episcopilor catolici de rit răsăritean”; Biserica Greco-Catolică din România a fost reprezentată de P.S.S. Virgil Bercea și de P.S.S. Florentin Crihălmeanu. Au fost dezbătute probleme de actualitate: fenomenul imigrației, a persecuției creștinilor din Orientul Mijlociu, a tezaurului spiritual al Bisericii Catolice și prin diversitate, a fost și multă rugăciune.

Fatima cheamă Reuniunile Mariane să se afirme prin acțiuni, care, în climatul spiritual de astăzi, să o facă cunoscută pe Sfânta Fecioară de la Fatima și mesajele transmise.

Papa Francisc va participa la pelerinajul din 12-13 mai, Episcopul Fatimei, Antonio Marto, imediat ce a aflat, și-a exprimat bucuria: **„Vrem să-l salutăm de aici și să-i spunem că ne bucurăm dinainte de vizita sa”**.

„Nu vă temeți!” au fost primele cuvinte prin care Sfânta Fecioară s-a adresat celor trei copii vizionari. Le reluăm azi, la începutul **Centenarului Fatima**: Nu vă temeți să fiți misionarii Sfintei Fecioare de la Fatima!

Otilia BĂLAȘ

IUBEȘTE ...!

Motto: „Toate îi pot vorbi celui care știe să asculte” (Monseniorul Vladimir Ghika)

Privesc cerul prin crengile unui copac dantelat...

Ce pictură măiastră!

...oare cum de-i așa, cum se numește ?

Tac și privesc, cu zâmbet larg în suflet
mă bucur adânc și mulțumesc

că acest copac, ESTE...!

Pornesc, în sfârșit, cu pași de regret

și iar mă uimesc...E iarnă,zăpadă,

lacul gros înghețat, (unde sunt oare peștii?)

dar,... uite acolo, la mal,

un verde crud mă oprește.

Zeci de frunzulițe rotunde pe vrej,

sub ochiul de apă subțire, transparent,

mă privesc îndrăzneț, cu priviri de copii,

râd și îmi vorbesc, suntem vii, suntem vii!

și iar spun ... despre alge și pești

în adânc, sub cristale de gheață, arabesc

de cuarț ce spune și el nemișcat,

ca un zid de apă ce este...

aceiași cuvânt fermecat, IUBEȘTE!

Maria-Mirela FILIMON

Papa Ioan Paul al II-lea La Fatima mulțumește Sfintei Fecioare

După împușcăturile lui Ali Agca, din Piața Sfântul Petru, Poliția a făcut tot ce trebuia. Pe pavaj a rămas timp de o zi un cerc trasat cu cretă, în mijlocul căruia fusese un cartuș... Nimeni nu s-ar fi gândit că acesta va avea o istorie.

Istoria a început în momentul în care, după operația făcută la Spitalul Gemelli, recăpătându-și conștiința, Papa Ioan Paul al II-lea și-a dat seama de pericolul prin care a trecut și că a fost salvat de Sfânta Fecioară, care a deviat traseul glonțului, încât acesta nu a atins nici un organ vital: „O mână a tras, alta a condus glonțul”.

La cinci luni după atentat, Papa s-a înapoiat în Piața Sfântul Petru ca să celebreze, deși era avertizat de pericolul la care se expune. Puțin ironic, Papa a răspuns la observația unui Cardinal: „Vă asigur, Eminență, că nici un loc nu e mai periculos decât Piața Sfântul Petru”.

Îndurarea Domnului, darul vieții, a luat în conștiința Papei chipul Sfintei Fecioare. Imediat ce a putut pleca din Roma, în noiembrie 1981, a mers la „Sanctuarul Iubirii miloase” de la Collevaenza, unde a spus: „Experiențele mele personale din acest an, legate de evenimentele din 13 mai, îmi poruncesc să strig: < milei lui Dumnezeu îi datorăm faptul că nu am murit >”.

Pentru a-i mulțumi Fecioarei, a făcut două pelerinaje la Fatima, primul, la un an după atentat, al doilea, la zece ani.

În legătură cu atentatul, Papa a mărturisit: „Când am fost lovit de glonțul atacatorului în Piața Sfântul Petru, nu mi-am dat seama imediat că era chiar aniversarea zilei când Maria le apăruse celor trei copii la Fatima, în Portugalia” (Luigi Accattoli, „Karol Wojtyla - omul sfârșitului de mileniu”, Casa de Editură Viața Creștină, Cluj-Napoca, 1999,p.146).

La primul pelerinaj Papa a dorit să fie pus glonțul în coroana Sfintei Fecioare, coroană dăruită de Papa Pius al XII-lea. Spre uimirea tuturor, în interiorul coroanei s-a găsit, în dimensiunea perfectă, locul gol pentru glonț. Miracol?!

Atunci, la Fatima, Papa a avut „o clarviziune evidentă” a drumului pe care se mișcă istoria și viața personală a fiecărui om. Stia că nu ar fi putut acționa ca un om de stat și, în acest sens, ca o persoană importantă în politica mondială, era Apostolul și Vicarul lui Cristos. A simțit puterea lui Dumnezeu și a sintetizat clar viziunea sa asupra vieții, a istoriei și a misiunii sale într-o frază semnificativă: „Nu există coincidențe în scopurile Providenței”.

(va urma)

Mesajul Preafericitului Cardinal Lucian pentru timpul liturgic al Triodului

Iubiți fii sufletești,

Am început și anul acesta timpul Triodului ce cuprinde cele patruzeci de zile ale Postului Mare al Paștelui. După modelul celor patruzeci de ani de peregrinare prin pustia Sinaiului și a celor patruzeci de zile petrecute de Isus în deșert, acest timp ne invită să-i facem loc lui Dumnezeu în viața noastră.

Mântuitorul ne oferă adevărul și numai adevărul ne poate face liberi. Libertatea inimii nu poate fi prețuită decât de aceia care se deschid Evangheliei și se străduiesc să asume, încă de pe acum, bucuria vieții morale și demnitatea de a trăi în Hristos.

În acest spirit, aș dori să vă îndemn părintește la rugăciunea pentru țară, în aceste zile delicate pentru societatea românească. Cei care dețin autoritate să nu uite că au obligația de a sluji cu onestitate binelui comun și că au marea răspundere față de adevăr și față de moralitate. Numai dacă vom apăra cu toții cinstea, omenia și corectitudinea, se va putea menține încrederea între oameni, pacea și dreptatea în lumea în care trăim. Sfinte pentru neamul nostru, aceste lucruri sunt singura temelie validă a societății libere și a statului de drept.

Dragi fii sufletești,

Pilda Vameșului și a fariseului,

a Fiului risipitor, a Înfricoșătoarei judecăți - din evangheliile duminicilor de la începutul Triodului - ne introduc și ne confirmă în chemarea lui Dumnezeu pentru adevăr, moralitate, transparență și convertire. A fi liber și a trăi în adevăr presupune jertfă și multe încercări, dar drumul spre Paște al lui Isus a trecut inevitabil prin încercare. „Sunteți întristați pentru puțină vreme, prin felurite încercări, pentru ca încercarea credinței voastre, cu mult mai scumpă decât aurul care piere și care totuși este încercat prin foc, să aibă ca urmare lauda, mărirea și cinstea” - spune sfântul apostol Petru (1 Pt. 1,6-7).

Vă însoțesc în străduința voastră pentru Adevărul lui Isus și pentru purificarea inimii și vă asigur de rugăciunea mea. Maica Domnului - de la a căror apariții la Fatima sărbătorim centenarul - să ne fie ocrotitoare, dar mai ales mijlocitoare la tronul Fiului său Preaiubit!

Cu arhieresti binecuvântări

Arhiepiscop major al Bisericii
Române Unite cu Roma, Greco-
Catholică

+ LUCIAN CARDINAL
MUREȘAN

Scrisoarea Preasfinției Sale Virgil adresată preoților

„Îi mulțumim mereu lui Dumnezeu pentru voi toți, pomenindu-vă fără încetare în rugăciunile noastre, aducându-ne aminte de lucrarea credinței voastre, de strădania iubirii și de perseverența speranței voastre în Isus Hristos înaintea lui Dumnezeu Tatăl nostru.” 1 Tes 1, 2-3.

Preacucernici Părinți,

Împreună cu membrii Biroului Pastoral Eparhial am ales ca în următorii trei ani să aprofundăm la nivelul Eparhiei de Oradea cele trei Virtuți Teologice: Credința, Speranța și Iubirea.

Astfel tematicile propuse sunt următoarele:

2017: Credință și Discernământ

2018: Speranță și Mântuire

2019: Iubire și Slujire

În acest sens, vă îndemn ca activitățile pastorale (cateheze, misiuni populare, reculegeri și exerciții spirituale) pe care le desfășurați în fiecare parohie să fie centrate pe tema de meditat.

De asemenea, în acest an vom sărbători Jubileul aniversar- 225 ani de la înființarea Seminarului Teologic din Oradea, 240 ani de la înființarea Eparhiei de Oradea și centenarul aparițiilor mariane de la Fatima.

Fie ca Fecioara Maria, Maica lui Dumnezeu și Maica Bisericii, sub ocrotirea Sfântului Spirit să ne însoțească de-a lungul acestor trei ani.

Episcop
† Virgil BERCEA

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)